

УДК:74

**«ЕМОЦІЙНА КОМПОЗИЦІЯ» - ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ
«ПРЕДМЕТНИЙ ДИЗАЙН» ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ ОБ'ЄКТУ ДИЗАЙНУ
НОВІК Г.В. старший викладач**

Національний авіаційний університет, м. Київ.

e-mail: hanna.novik@npp.nau.edu.ua

Для здобувачів вищої освіти 2 курсу спеціальності «Дизайн» в рамках дисципліни «Предметний дизайн» запропоновано завдання, мета якого – навчити здобувачів вищої освіти виражати емоційну інформацію засобами абстрактної композиції для формування образу об'єкту дизайну. Завдання полягає у виконанні експрес-ескізів вази для квітів, в яких змодельовати заздалегідь визначену емоцію або психологічний стан. Задача – поставитися до емоції як до об'єкта проектування і знайти відповідні візуальні характеристики.

Ключові слова: емоційна композиція, експрес-ескіз, формальна композиція, візуальні прийоми.

Вступ. Методи формоутворення можна умовно поділити на художні та інженерно-технологічні. Художні методи, в основному, спрямовані на втілення емоційного змісту в формі, через пошук художньої та образної структури. Образ у дизайні включає два аспекти: проектний, створений дизайнером, та споживчий, сприйнятий споживачем. Ефективний проектний образ враховує та моделює (у ньому закладено та виявлено) емоційне ставлення до нього споживачів.

Емоції нерозривно пов'язані з людським мисленням і прийняттям рішень, оскільки мають оцінну здатність. Нові дослідження [1,2] демонструють, що афективна система відіграє ключову роль у процесі прийняття рішень, зокрема емоції впливають на рішення споживача стосовно речей, які він обирає з-поміж інших такої ж функції, якості виконання, престижності, конструктивної довершеності. Створені дизайнером речі здатні викликати сильні позитивні емоції – прихильність, любов, відчуття «приналежності». В світі, де вже існує незліченна кількість речей, споживач обирає ту, до якої відчуває емоційну «прив'язку», тобто яка є для нього емоційно значущою. В такому діалозі виникає співпраця дизайнера і споживача. Тому для предметного дизайнера необхідно навичкою є вміння створювати образно-емоційні об'єкти, переводити на формальну виразну мову потрібні враження.

Результати. В межах програми дисципліни «Предметний дизайн» освітньо-професійної програми «Дизайн» старшим викладачем Новік Г.В. запропоноване завдання, метою якого є навчити студентів 2 курсу застосовувати формальні якості об'ємної композиції для передачі емоційної інформації в процесі формування образу об'єкту дизайну.

Завдання полягає у виконанні експрес-ескізів на тему вази для квітів, оскільки такий об'єкт надає дизайнеру дуже широке поле для експериментів. Задача – передати у зовнішньому вигляді вази певну емоцію або психологічний стан. Для цього студенту перш за все треба чітко визначитися, яку саме емоцію або стан хочеться передати і вербалізувати задачу. Таким чином досліджуваний психологічний стан набуває рис об'єкта проектування. Для визначення формальних ознак композиції рекомендується послідовно задавати собі питання: який це стан – споглядання чи дієвий?; активний чи пасивний?; гучний чи тихий?; гострий чи м'який?; гнучкий чи жорсткий? позитивний чи негативний і т.ін. Потім слід обрати візуальні характеристики, які можуть втілити знайдені характеристики як відповіді на поставлені питання. Наприклад, криволінійна форма може викликати асоціації з м'якістю та гладкістю, а гострі кути можуть передавати агресію та напруження; відкрита форма асоціюється з радістю, закрита – із сумом; червоний колір може викликати асоціації з енергією та палкістю, а синій колір може викликати спокій та прохолоду. Пропорції можуть передавати емоції через відношення між розмірами та формами; швидкий ритм може викликати асоціації з енергією та веселістю, тоді як метр або повільний ритм може передавати асоціації зі спокоєм та зосередженістю тощо.

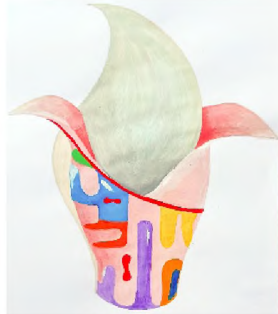
Завдання виконується безпосередньо на лабораторному занятті вручну за допомогою будь-яких графічних засобів. До участі в обговоренні результатів завдання рекомендується залучити здобувачів вищої освіти, присутніх на занятті, запропонувавши їм проаналізувати ескізи і визначити, яку емоцію або психологічний стан представлено в кожній роботі.

«Хвилювання»

«Байдужість»

«Радість»

«Зосередженість»

«Спокій»

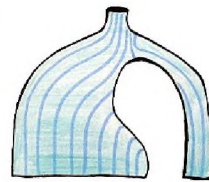
«Тривожність»

«Вразливість»

«Щастя»

«Спустошення»

«Надія»

Рис. 1. Ескізи студентів 2 курсу спеціальності «Дизайн» 2022-2024 р.

Висновки. Запропоноване завдання сприяє розвитку у студентів вміння асоціативно передавати емоційно значущу інформацію формальними засобами, спрямоване на розвиток навичок створювати образність як властивість речі, що розглядається в контексті сприйняття та осмислення її споживачем, пізніше долучаючи вплив таких чинників, як соціальний контекст, культурний код, сенс речі, світові тренди, впізнавані візуальні прийоми тощо.

Список використаних джерел

1. Бакаленко О.А. Психологія сприйняття та переробки інформації: Навч. посібник - Харків: ХНУРЕ, 2017. 124 с
2. Норман Д. Емоційний дизайн. Чому ми любимо (або ненавидимо) речі довкола нас. ArtHuss, 2019. 240 с.